# Kinh Subha (Subha Sutta)

*Kinh Trung Bộ (VNC PHVN, 2020)*

99. KINH SUBHA (Subha Suttdỳ

462. Như vầy tôi nghe. Một thời, Thế Tôn trú ở Sãvatthi, Jetavana, tại tinh xá ông Anãthapindika. Lúc bấy giờ? thanh niên Bà-la-môn Subha Todeyyaputta trú ở Sãvatthi, tại nhà một gia chủ, vì một vài công vụ. Thanh niên Bà-la-môn Subha Todeyyaputta trú tại nhà gia chủ, nói với vị gia chủ ấy: -Này gia chủ, tôi nghe như sau: "Sãvatthi không phải không có các bậc A-la-hán lui t&i." Hôm nay, chúng ta nên đến chiêm ngưỡng vị Sa-môn hay Bà-la-môn nào? Thưa Tôn giThế Tôn hiện trú tại Sãvatthi, Jetavana, tinh xá ông Anãthapindika. Thưa Tôn giả, hãy đi đến chiêm ngưỡng Thế Tôn ấy. Rôi thanh niên Bà-la-môn Subha Todeyyaputta vâng theo lời gia chủ ây? đi đến Thế Tôn; sau khi đến, nói lên với The Tôn những lời chào đon hỏi thăm; sau khi nói lên những lời chào đón hỏi thăm thân hữu, rồi ngồi xuống một bên. Ngồi xuống một bên5 thanh niên Bà-la-môn Subha Todeyyaputta bạch Thế Tôn: Thưa Tôn giả Gotama, các Bà-la-môn đã nói như sau: "Người tại gia thành tựu chánh đạo thiện pháp.12 Người xuất gia không thành tựu chánh đạo thiện pháp." Ở đây, Tôn giả Gotama có nói gì?

1 D. 10,

770  KINH TRUNG Bộ

Thưa Tôn giả Gotama, do dịch vụ nhiều, công tác nhiều, tổ chức nhiều, lao lực nhiều, nên nghiệp sự (kammãtthãnam) của kẻ tại gia có quả báo lớn; do dịch vụ ít,3 công tác ít,4 tổ chức ít9 lao lực ít nên nghiệp sự của kẻ xuất gia không có quả lớn. Ở đây5 Tôn giả Gotama nói gì? Này thanh niên Bà-la-môn, ở đây5 Ta chủ trương phân tích; ở dây, Ta không chủ trương nói một chiều. Này thanh niên Bà-la-môn, có nghiệp sự với dịch vụ lớn, công tác lớn, tổ chức lớn, lao lực lớn, nếu làm hỏng, làm sai5 sẽ có kết quả nhỏ. Này thanh niên Bà-la-môn, có nghiệp sự với dịch vụ lớn? công tác lớn, tổ chức lớn, lao lực lớn, nếu làm thành tựu, làm đúng, sẽ có kết quả lớn. Này thanh niên Bà-la-môn, có nghiệp sự với dịch vụ nhỏ, công tác nhỏ, tổ chức nhỏ, lao lực nhỏ? nếu làm hỏng, làm sai, sẽ có kết quả nhỏ. Này thanh niên Bà- la-môn, có nghiệp sự với dịch vụ nhỏ, công tác nhỏ? tổ chức nhỏ, lao lực nhỏ, nếu làm thành tựu5 làm đúng? sẽ có kết quả lớn. Này thanh niên Bà-la-môn, thế nào là nghiệp sự với dịch vụ lớn, công tác lớn, tổ chức lớn, lao lực lớn, nếu làm hỏng, làm sai, sẽ có kết quả nhỏ? Này thanh niên Bà-la-môn5 nghiệp sự nông nghiệp với dịch vụ lớn, công tác lớn, tổ chức lớn, lao lực lớn, nếu làm hỏng9 làm sai, sẽ có kết quả nhỏ. Và này thanh niên Bà-la-môn5 thế nào là nghiệp sự với dịch vụ lớn, công tác lớn, tổ chức lớn, lao lực lớn, nếu lảm thành tựu, làm đúng, sẽ có kết quả lớn? Này thanh niên Bà-la-môn, nghiệp sự nông nghiệp với dịch vụ lớn, công tác lớn, tổ chức lớn, lao lực lớn, nếu làm thành tựu, làm đúng? sẽ có kết quả lớn. Này thanh niên Bà-la-môn, thế nào là nghiệp sự với dịch vụ nhỏ, công tác nhỏ5 tổ chức nhỏ, lao lực nhỏ, nếu làm hỏng? làm sai, sẽ có kết quả nhỏ? Này thanh niên Bà-la-môn, nghiệp sự buôn bán với dịch vụ nhỏ, công tác nhỏ? tổ chức nhỏ? lao lực nhỏ, nếu làm hỏng, làm sai, sẽ có kết quả nhỏ. Này thanh niên Bà-la-môn, thế nào là nghiệp sự với

dịch vụ nh6, công tác nhỏ5 tổ chức nhỏ9 lao lực nhỏ? nếu làm thành tựu, làm đúng, sẽ có kết quả lớn? Này thanh niên Bà-la-môn, nghiệp sự buôn bán với dịch vụ nhỏ5 công tác nhỏ, tổ chức nhỏ? lao lực nhỏ5 nếu làm thành tựu, làm đúng, sẽ có kết quả lớn. 464. Ví như, này thanh niên Bà-la-môn, nghiệp sự nông nghiệp với dịch vụ lớn, công tác lớn, tổ chức lớn5 lao lực lớn, nếu làm hỏng, làm sai, sẽ có kết quả nhỏ; cũng vậy, này thanh niên Bà-la-môn, nghiệp sự của một cư si, dịch vụ lớn, công tác lớn, tổ chức lớn, lao lực lớn, nếu làm hỏng, làm sai, sẽ có kết quả nhỏ. Ví như, này thanh niên Bà-la-môn? nghiệp sự nông nghiệp với dịch vụ lớn, công tác lớn, tổ chức lớn9 lao lực lớn, nếu làm thành tựu, làm đúng sẽ có kết quả lớn; cũng vậy, này thanh niên Bà-la-môn, nệhiệp sự của một cư sĩ với dịch vụ lớn, công tác lớn, tổ chức lớn, lao lực lớn, nêu làm thành tựu? làm đúng, sẽ có kết quả lớn. Ví nhu, này thanh niên Bà-la-môn, nghiệp sự buôn bán với dịch vụ nhỏ? công tác nhỏ9 tổ chức nhỏ? lao lực nhỏ, nếu làm hỏng, làm sai, sẽ có kết quả nhỏ; cũng vậy5 này thanh niên Bà-la-môn, nghiệp sự của người xuất gia,*

3 Appattha. Xem 4 III. 120. 4 Appakicca. A. III. 120; It. 72; Sn. 144.



dịch vụ nhỏ, công tác nhỏ, tổ chức nhỏ, lao lực nhỏ, nếu làm hỏng, làm sai, sẽ có kết quả nhỏ. Ví như, này thanh niên Bà-la-môn, nghiệp sự buôn bán với dịch vụ nhỏ, công tác nhỏ, tổ chức nhỏ? lao lực nhỏ, nếu làm thành tựu, làm đúng, sẽ CÓ kêt quả lớn; cũng vậy5 này thanh niên Bà-la-môn? nghiệp sự của người xuất gia với dịch vụ nhỏ5 công tác nhỏ9 tổ chức nhỏ, lao lực nhỏ5 nếu làm thành tựu, làm đúng, sẽ có kết quả lớn. Thưa Tôn giả Gotama, các Bà-la-môn chủ trương năm pháp tác phước56 đắc thiện. Này thanh niên Bà-la-môn, năm pháp được các Bà-lă-môn chủ trương tác phước đắc thiện, nếu ông không thấy nặng nhọc, lành thay, ông hãy nói về năm pháp ấy trong hội chúng này. —Thưa Tôn giả Gotama, không có nặng nhọc gì cho con, khi ở đây có vị như Tôn giả đang ngồi hay các vị giống như Tôn giả. -Vậy này thanh niên Bà-la-môn, hãy nói đi! Chân thực, thưa Tôn giả Gotama, là pháp thứ nhất, các Bà-la-môn chủ trướng pháp này tác phước đắc thiện. Khổ hạnh, thưa Tôn giả Gotama, là pháp thứ hai, các Bà-la-môn chủ trương pháp này tác phước đắc thiện. Phạm hạnh, thưa Tôn giả Gotama, là pháp thứ ba, các Bà-la-môn chủ trương pháp này tác phước đắc thiện. Tụng đọc/ thưa Tôn giả Gotama, là pháp thứ tư, các Bà-la- môn chủ trương pháp này tác phước đắc thiện. Thí xả, thưa Tôn ệiả Gotama, là pháp thứ năm9 các Bà-la-môn chủ trương pháp này tác phước đăc thiện. Thưa Tôn giả Gotama, các vị Bà-la-môn chủ trương năm pháp này tác phước đắc thiện. Ở đây5 Tôn giả Gotama có nói gì? 465. Thế nào, này thanh niên Bà-la-môn, có một Bà-la-môn nào trong

những Bà-la-môn đã nói như sau: "Sau khi chứng tri với thượng trí, tôi tuyên thuyêt quả dị thục của năm pháp này"? —Thưa không, Tôn giả Gotama. —Thế nào, này thanh niên Bà-la-môn? có một Đạo sư nào trong những Bà-la-môn5 một đại Tôn su, cho đến bảy đời Tôn su, đại Tôn sư, vị ấy đã nói: “Sau khi tự mình chứng tri với thượng trí, tôi tuyên thuyết quả dị thục của năm pháp này,9? Thưa không, Tôn giả Gotama. Thế nào, này thanh niên Bà-la-môn? những vị tu sĩ thời cổ trong các Bà- la-môn,7 những vị sáng tác các thần chú, những vị trì tụng thần chú mà xưa kia những thần chú được hát

lên, được trì tụng, được ngâm vịnh, và ngày nay những vị Bà-la-môn cũng hát lên, trì tụng và giảng dạy như các vị Atthaka,

5 Kỉriyãya: Có tác dụng, nhân duyên đưa đến quả. 6 Ajjhena. MA. III. 448 viết mantagahana, nghĩa là đọc tụng. 7 Như MIL 169.



Vãmaka, Vãmadeva, Vessãmita, Yamataggi, Aốgĩrasa, Bhãradvậja, Vãsettha, Kassapa, Bhagu, những vị ấy có nói như sau: "Sau khi tự chứng tri với thượng trí, chúng tôi tuyên thuyết kết quả dị thục của năm pháp này"? -Thưa không, Tôn giả Gotama. Như vậy, này thanh niên Bà-la-môn? không có một vị Bà-la-môn nào trong các vị Bà-la-môn đã nói như sau: "Sau khi tự chứng tri với thượng trí, tôi tuyên thuyết kết quả dị thục của năm pháp này." Không có một Đạo sư nào trong các vị Bà-la-môn, một đại Tôn sư, cho đến bảy đời Tôn su, đại Tôn sư nào nói như sau: "Sau khi tự chứng tri với thượng trí, tôi tuyên thuyêt kêt quả dị thục của năm pháp này.,, Những vị tu sĩ thời cổ trong các vị Bà-la-môn, những vị sáng tác các thần chú... (như trên)... không có một vị nào đã nói như sau: "Sau khi tự chứng tri với thượng trí, chúng tôi tuyên thuyết kết quả dị thục của năm pháp nay?9 Ví nhu, này thanh niên Bà-la-môn, một chuỗi người mù8 ôm lưng nhau, người trước không thấy, người giữa không thấy, người cuối cùng cũng không thấy; cũng vậy, này thanh niên Bà-la-môn? Ta nghĩ lời nói của những Bà-la-môn trở thành giông như một chuỗi người mù? người đâu không thây, người giữa không thây, người CU01 cùng cũng không thay. 466. Khi nghe nói vậy, thanh niên Bà-la-môn Subha Todeyyaputta phẫn nộ, không hoan hỷ vì bị Thế Tôn dùng ví dụ một chuỗi người mù, liền mạ lỵ cả Thế Ton, hủy báng ca Thê Ton va noi ve The Ton: Sa-môn Gotama sẽ bi quả ác độc (pãpita)^89 Rồi nói với Thế Tôn như sau: -Tôn giả Gotama, Bà-la-môn Pokkharasãti thuộc dòng họ Ưpamannâ10 trú ở rừng Subhaga11 đã nói: uCũng vậy, một số Sa-môn9 Bà-la-môn tự cho đã chứng được các pháp Thượng nhân, tri kiên thù thăng xứng đáng bậc Thánh nay?9 Lời nói này của vị ấy thật sự chỉ đáng chê cười, thật sự chỉ là lời nói suông, thật sự chỉ là trống không, thật sự chỉ là trống rỗng. Làm sao là người lại còn có thể biết được, hay thấy được, hay chứng được các pháp Thượng nhân, tri kiến thù thắng xứng đáng bậc Thánh? Sự kiện như vậy không thể xảy ra. Thế nào, này thanh niên Bà-la-môn5 Bà-la-môn Pokkharasãti thuộc dòng họ upamannã, trú tại rừng Subhaga có thê biêt tâm tư tât cả Sa-m6n, Bà-la-môn với tâm tư của mình? -Thưa Tôn giả Gotama, Bà-la-môn Pokkharasãti thuộc dòng họ upamannã, trú ở rừng Subhaga, với tâm tư của mình không thê biêt được tâm tư của Punnikã, người đầy tớ gái của mình, làm sao lại có thể biết được tâm tư tất cả Sa-môn, Bà-la-môn với tâm tư của mình?

8NhưMIL 170.

9NhưM.IL 43.

10Như MA. III. 447 viết Issara nghĩa là bậc Giáo chủ, bậc Đạo sư.

11 Gần Ưkkatthã. Xem MA. III. 447.

Ví như, này thanh niên Bà-la-môn, một người sanh ra đã mil, 12 không thể thây các săc màu đen, màu trăng; không thê thây các săc màu xanh; không thê thấy các sắc màu vàn^; không thể thấy các sắc màu đỏ; không thể thấy các sắc màu đỏ tía; không thê thấy những gì bằng phẳng, không bằng phẳng; không thể thấy các vì sao; không thể thấy mặt trăng, mặt trời, người ấy nói như sau: “Kh6ng có các sắc màu đen? màu trắng, không có người thấy các sắc màu đen, màu trăng; không có các sắc màu xanh, không có người thấy các sắc màu xanh; khônệ có các săc màu vàng5 khônậ có người thây các săc màu vàng; không có các săc màu đỏ? không có người thấy các sắc màu đỏ; không có các sắc màu đỏ tía, không có ĩiẸười thấy các sắc màu đỏ tía; không có những gì bằng phang, không bằng phẳng, không có người thấy cái gì bằng phẳng, không bằng phẳng; không có các vì sao, không có người thấy các vì sao; không có mặt trăng, mặt trời, không có người thấy mặt trăng, mặt trời. Tôi không biết như vậy, tôi không thấy như vậy; do vậy, không c6." Này thanh niên Bà-la-môn, nếu người ấy nói một cách chân chánh thì có nói như vậy không?  Thưa không vậy, Tôn giả Gotama. Có các sắc màu đen trắng, có người thấy các sắc màu đen trắng; có các sắc màu xanh, có nệười thấy các sắc màu xanh... (như trên)... có mặt trăng, mặt trời, có người thây mặt trăng, mặt trời. "T6i không biết như vậy, tôi không thấy như vậy; do vậy, không c6." Thưa Tôn giả Gotama, nếu người ấy nói một cách chơn chánh thì sẽ không nói như vậy. Cũng vậy, này thanh niên Bà-la-môn, Bà-la-môn Pokkharasãti thuộc dòn^ họ upamanna, trú ở rừng Subhaga là người mù, không có mắt. Vị ấy có thể biet được, hay thấy được, hay chứng được các pháp Thượng nhân5 tri kiến thù thắng xứng đáng bậc Thánh, sự kiện như vậy không xảy ra. 467. Này thanh niên Bà-la-môn? ông nghĩ thế nào? Những vị Bà-la-môn giàu sang ở Kosala như Bà-la-môn Caốkĩ, Bà-la-môn Tãrukkha, Bà-la-môn Pokkharasãti, Bà-la-môn Janussoni và thân phụ của ông, Todeyya, cái gì tốt hơn cho những vị ấy, lời nói của các vị ấy được thế tục chấp nhận (sammusã)u hay không được thê tục châp nhận? Được thế tục chấp nhận, thưa Tôn giả Gotama.  Cái gì tốt hơn cho họ, lời họ nói lên cần phải được suy tư12 14 hay không 13 suy tư ? -Cần phải được suy tư, thưa Tôn giả Gotama. Cái gì tốt hơn cho họ? lời họ nói lên cần phải được phân tích, cân nhắc15

hay không cần phải phân tích, cân nhắc? -Cần phải phân tích, cân nhắc, thưa Tôn giả Gotama.

12 Xem MA. 509. 13 Sammuccã (hay sammusã): Cái gì được người đời chấp nhận, đồng ý chung. 14 Mantã. MA. III. 447 giải thích là tulayỉtvã nghĩa là cân nhắc, vàparigganhitvã nghĩa là quan sát, nhìn kỹ. Ỵ5Patỉsankhãya = Jãnitvã. Xem MA. III. 447.



Cái gì tốt hơn cho họ, lời họ nói lên cần phải liên hệ đến mục đích16 hay không cần phải liên hệ đến mục đích? —Cần phải liên hệ đến mục dí ch, thưa Tôn giả Gotama. Này thanh niên Bà-la-môn, ông nghĩ thế nào? Nếu là như vậy thời lời nói của Bà-la-môn Pokkharasãti thuộc dòng họ upamannã, trú tại rừng Subhaga được thế tục chấp nhận hay không được thê tục châp nhận? —Không được thế tục chấp nhận, thưa

Tôn giả Gotama.  Lời nói được nói lên là có suy tư hay không suy tư? -Không suy tu, thưa Tôn giả Gotama. Lời nói được nói lên có phân tích, cân nhắc hay không có phân tích, cân nhắc? -Không có phân tích, cân nhắc, thưa Tôn giả Gotama.  Lời nói được nói lên liên hệ đến mục đích hay không liên hệ đến mục đích? -Không liên hệ đến mục dí ch, thưa Tôn giả Gotama.  Này thanh niên Bà-la-môn, có năm triền cái này. Thế nào là năm? Tham dục triền cái, sân triền cái, hôn trầm thụy miên triền cái, trạo hối triền cái, nghi triền cái. Này thanh niên Bà-la-môn, như vậy là năm triền cái. Này thanh niên Bà-la-môn5 Bà-la-môn Pokkharasãti thuộc dòng họ upamannã, trú ở rừng Subhaga đã bị trùm che, ngăn chặn, bao phủ, và bao trùm bởi năm triền cái này. Vị ấy biết được5 thấy được, hay chứng tri được các pháp Thượng nhân, tri kiến thù thắng xứng đáng bậc Thánh, sự kiện như vậy không xảy ra. 468. Này thanh niên Bà-la-môn? có năm dục trưởng dưỡng này. Thế nào là năm? Các sắc do mắt nhận thức, sắc này khả ái, khả hỷ, khả lạc, khả ý, kích thích lòng dục9 hấp dẫn; tiếng do tai nhận thức... hương do mũi nhận thức... vị do lưỡi nhận thức... xúc do thân nhận thức, xúc này khả ái, khả hỷ5 khả lạc, khả ý, kích thích lòng dục, hấp dẫn. Này thanh niên Bà-la-môn, như vậy là năm dục trưởng dưỡng. Này thanh niên Bà-la-môn5 Bà-la-môn Pokkharasãti thuộc dòng họ upamannã, trú ở rừng Subhaga bị trói bug bị đam mê, bị tham trước bởi năm dục trưởng dưỡng này, thụ hưởng chúng mà không thấy sự nguy hiểm, không soi thấu sự thoát ly khỏi chúng. Vị ấy thật sự biết được, hay thấy được, hay chứng được các pháp Thượng nhân, tri kiên thù thăng xứng đáng bậc Thánh, sự kiện như vậy không xảy ra. Này thanh niên Bà-la-môn5 ông nghĩ thế nào? Trong những loại lửa này, loại lửa nào có ngọn, có màu sắc hay có ánh sáng? Ngọn lửa được đốt lên nhờ cỏ và củi khô, hay ngọn lửa được đốt lên không nhờ cỏ và củi khô?  Thưa Tôn giả Gotama, nếu có sự kiện có thể đốt lửa mà không nhờ cỏ và củi khô9 thì ngọn lửa ấy có ngọn, có sắc và có ánh sáng.

16 Atthasamhitarn = Kãrananỉssỉtam\ Tùy thuộc vào hành động.

99. KINH SUBHA  775

—Này thanh niên Bà-la-môn, không có sự kiện, không có trường hợp có thê đốt lửa mà không nhờ cỏ và củi khô, trừ phi dùng thần thông (iddhimatã).11 Này thanh niên Bà-la-môn, Ta nói hỷ này, hỷ do năm dục trưởng dưỡng đem lại, hỷ này ví như ngọn lửa đốt lên nhờ cỏ và củi khô. Này thanh niên Bà-la-môn5 Ta nói hỷ này, hỷ do ly dục9 ly ác5 bất thiện pháp đem lại, hỷ này ví như ngọn lửa đốt lên không nhờ cỏ và củi khô. Và nàỵ thanh niên Bà-la-môn5 thế nào là hỷ do ly dục? ly ác, bất thiện pháp đem lại? Ở dây, này thanh niên Bà-la-môn, vị Tỷ- kheo ly dục, ly bất thiện pháp, chứng và trú Thiền thứ nhất. Hỷ này? này thanh niên Bà-la-môn, là hỷ do ly dục9 ly bất thiện pháp đem lại. Lại nữa, này thanh niên Bà-la-môn5 vị Tỷ-kheo diệt tầm và tứ, chứng và trú Thiền thứ hai. Hỷ này, này thanh niên Bà-la-môn? là hỷ do ly dục, ly ác, bất thiện pháp đem lại. 469. Này thanh niên Bà-la-môn5 các vị Bà-la-môn ấy chủ trương năm pháp tác phước đắc thiện. Ở đây5 các Bà-la-môn chủ trương pháp tác phước đắc thiện nào có kết quả lớn hơn? Thưa Tôn giả Gotama, những vị Bà-la-môn chủ trương năm pháp tác

phước đắc thiện này. Ở dây, các Bà-la-môn chủ trương pháp thí xả (cãga) tác phước đắc thiện có quả báo lớn. Này thanh niên Bà-la-môn, ông nghĩ thế nào? Ở đay, một tế đàn lớn được một vị Bà-la-môn lập lên và có hai vị Bà-la-môn đi đến và nghĩ như sau: "Chúng ta sẽ thọ hưởng đại tế đàn của vị Bà-la-môn với danh tánh thế này.” Ở đây5 một vị Bà-la-môn suy nghĩ như sau: "Mong rằng trong phòng ăn,17 18 ta sẽ được chỗ ngồi tốt nhất, nước tốt nhất, món ăn khất thực tót nhất; còn vị Bà-la- môn kia, trong phòng ăn5 không được chô ngôi tôt nhât, nước tôt nhât, món ăn khât thực tôt nhât.” Này thanh niên Bà-la-môn? sự kiện này xảy ra. Người Bà- la-môn ấy trong phòng ăn có thể được chỗ ngồi tốt nhất, nước tốt nhất, món ăn khất thực tốt nhất; còn người Bà-la-môn kia, trong phòng ăn, không được chỗ ngồi tốt nhất, nước tốt nhất, món ăn khất thực tốt nhất. Vị Ba-la-mon kia nghĩ như sau: uVị Bà-la-môn ấy, trong phòng ăn, được chỗ ngồi tốt nhất, nước tốt nhất, món ăn khất thực tốt nhất; còn ta, trong phòng ăn, không được chỗ ngồi tôt nhât, nước tôt nhât5 đô ăn khât thực tôt nhât. Vị ây phân nộ, không hoan hỷ. Này thanh niên Bà-la-môn, các Bà-la-môn chủ trương quả dị thục gì cho người Bà-la-môn này? -Thưa Tôn giả Gotama, các Bà-la-môn không bố thí với ý nghi: "Do bố thí này, người kia phẫn nộ, không hoan hỷ. Các Bà-la-môn bố thí chỉ vì lòng ái man.^ Sự kiện là như vậy, này thanh niên

17 Pãtỉhãriya: Thần thông; Vỉn. I. 31 viết rằng khi ở Uruvelã, đức Phật đã thi triển thần thông với các đạo sĩ bện tóc thơ lửa. 18 Như MI. 28; MLS. I. 35.



Sự kiện là như vậy, thưa Tôn giả Gotama, thời đây là tác phước sự thứ sáu, nghĩa là lòng ải mân. -Này thanh niên Bà-la-môn5 các vị Bà-la-môn ây chủ trương năm pháp tác phước đăc thiện này. Ông thây năm pháp này nhiêu nhât ở đâu, ở những người tại gia hay ở những người xuât gia? —Thưa Tôn giả Gotama, những vị Bà-la-môn chủ trương năm pháp tác phước đắc thiện này, tôi nhận thấy năm pháp này có nhiều ở những người xuất gia, có ít ở những người tại gia. Người tại gia, thưa Tôn giả Gotama, dịch vụ lớn, công tác lớn, tổ chức lớn, lao lực lớn, không có thường hằng liên tục, không nói lời chân thật. Người xuất gia, thưa Tôn giả Gotama, dịch vụ nhỏ, công tác nhỏ, tổ chức nhỏ5 lao lực nhỏ, nhung thường hằng liên tục, nói lời chân thật. Người tại gia, thưa Tôn giả Gotama, dịch vụ lớn, công tác lớn, tổ chức lớn, lao lực lớn, không có thường hằng liên tục sống khổ hạnh, sống Phạm hạnh, đọc tụng nhiều, thí xả nhiêu. Người xuât gia, thưa Tôn giả Gotama, dịch vụ nhỏ, công tác nhỏ? tổ chức nhỏ, lao lực nhỏ, nhimg thường hằng liên tục sống khổ hạnh (íapassĩ), sống Phạm hạnh, đọc tụng nhiều, thí xả nhiều. Thưa Tôn giả Gotama, năm pháp tác phước đăc thiện này được các vị Sa-môn, Bà-la-môn chủ trương, tôi nhận thấy năm pháp này có nhiều ở những vị xuất gia, có ít ở những vị tại gia. Này thanh niên Bà-la-môn, năm pháp tác phước đắc thiện này được các vị Bà-la-môn chủ trương, Ta nói những pháp này là những tư cụ (parikkhãra) của tâm, nghĩa là để tâm tu tập không hận, không sân. Ở dây, này thanh niên Bà-la-môn, vị Tỷ-kheo nói lời chân thật, vị ấy nghĩ: “Ta nói lời chân that", chứng được Nghĩa tín thọ (Atthaveda)^ chứng được Pháp tín thọ5 chứng được hân hoan liên hệ đến Pháp. Ta nói sự hân hoan liên hệ đến thiện này là tư cụ của tâm5 nghĩa là để tâm của vị

ấy tu tập không hận, không sân. Ở đây? này thanh niên Bà-la-môn, vị Tỷ-kheo sống khổ hạnh, sống Phạm hạnh, đọc tụng nhiều, thí xả nhiều, vị ấy nghĩ rằng: "Ta thí xả nhiều"chứng được Nghĩa tín thọ, chứng được Pháp tín thọ, chứng được hân hoan liên hệ đến Pháp, Ta nói rằng sự hân hoan liên hệ đến thiện này là tư cụ của tâm, nghĩa là để tâm của vị ấy tu tập không hận, không sân. Này thanh niên Bà-la-môn, nhữn^ vị Bà-la-môn chủ trương năm pháp tác phước đăc thiện này, Ta nói các pháp ây là tư cụ của tâm, nghĩa là để tâm của vị ấy tu tập không hận5 không sân. 470. Khi nghe nói vậy? thanh niên Bà-la-môn Subha Todeyyaputta thưa với mi A r-n Thê Tôn: Thưa Tôn giả Gotama, tôi nghe như sau: uSa-môn Gotama biết con đường đưa đến cộng trú với Phạm thiên."2° Này thanh niên Bà-la-môn, ông nghĩ thế nào? Làng NaỊakãra có gần đây không? Có phải làng NaỊakăra không xa ở đây?

19XemÀf.L 37. 2° Xem M II. 194; DI. 249.



-Thưa vâng, Tôn giả? làng NaỊakãra ở gần đây. Làng NaỊakãra không xa ở đây. -Này thanh niên Bà-la-môn, ông nghĩ thế nào? Ở dây, có người sanh trưởng tại làng NaỊakãra, chưa rời khỏi làng NaỊakãra, và có người tới hỏi người ấy con đường đưa đến làng NaỊakãra. Này thanh niên Bà-la-môn, người sanh trưởng tại làng NaỊakãra ấy phân vân hay ngập ngừng khi được hỏi về con đường đến làng NaỊakãra? Thưa không, Tôn giả Gotama. Vì sao vây? Thưa Tôn giả Gotama, vì nệười ấy sanh trưởng tại làng NaỊakãra, người ấy biết rõ tất cả con đường đưa đên làng NaỊakãra. -Tuy vậy? này thanh niên Bà-la-môn5 rất có thể người sanh trưởng tại làng NaỊakãra này khi được hỏi con đường đưa đến làng NaỊakãra còn có thể phân vân hay ngập ngừng. Nhimg Như Lai thì không vậy, khi được hỏi về Phạm thiên giới hay vê con đường đưa đên Phạm thiên giói, Như Lai không phân vân hay ngập ngừng. Và này thanh niên Bà-la-môn, Ta biết Phạm thiên, Ta biết Phạm thiên giới và con đường đưa đến Phạm thiên giới; và Ta cũng biết phải thành tựu như thế nào để được sanh vào Phạm thiên giới. Thưa Tôn giả Gotama, con có nghe như sau: "Sa-môn Gotama thuyết dạy con đường đưa đến cộng trú với Phạm thiên.,, Tốt lành thay, nếu Tôn giả Gotama thuyết giảng cho con con đường đưa đến cộng trú với Phạm thiên. —Vậy này thanh niên Bà-la-môn, hãy nghe và khéo tác ý? Ta sẽ giảng. Thưa vâng, Tôn giả. Thanh niên Bà-la-môn Subha Todeyyaputta vâng đáp Thế Tôn. Thế Tôn giảng như sau: 471. - Và này thanh niên Bà-la-môn, thế nào là con đường đưa đến cộng trú với Phạm thiên? Ở dây, này thanh niên Bà-la-môn? Tỷ-kheo an trú, biến mãn một phương với tâm câu hữu với từ, cũng vậy phương thứ hai, cũng vậy phương thứ ba, cũng vậy phương thứ tư; như vậy cùng khăp thê giới5 trên, dưới, bề ngang, hết thảy phương xứ, cùng khắp vô biên giới; vị ấy an trú, biến mãn với tâm câu hữu với từ, quảng đại, vô biên, không hận5 không sân. Này thanh niên Bà-la-môn5 khi từ tâm giải thoát được tu tập như vậy, thì hành động được làm có tánh cách hạn lượng21 như vậy, không có trú ở nơi dây, khôn^ có dừng lại ở nơi đây. Ví như5 này thanh niên Bà-la-môn, một người lực sĩ thôi tù và làm cho bốn phương nghe được, không gì khó khăn; cũng vậy5 này thanh niên Bà-la-môn, khi Từ tâm giải thoát được tu tập như vậy? thì hành động được làm có tánh

cách hạn lượng như vậy, không có trú ở nơi đây, không có dừng lại ở nơi đây. Này thanh niên Bà-la-môn, đây là con đường đưa đến cộng trú với Phạm thiên.

21 Xem D. I. 251; s. IV. 322; A. V. 299. Pamãna được dùng tương đương với pạritta, có nghĩa là nhỏ. Pamãnakatam kammam cũng được dùng tương đương với kãmãvacara liên quan đến năm cãn và năm trần.



Lại nữa, này thanh niên Bà-la-môn5 vị Tỷ-kheo an trú, biến mãn một phương với tâm câu hữu với bi... (như trên)... với tâm câu hữu với hỷ... (như trên)... với tâm câu hữu với xả, cũng vậy phương thứ hai, cũng vậy phương thứ ba; cũng vậy phương thứ tư; như vậy cùng khăp thê giới5 trên? dưới, bê ngang, hêt thảy phương xứ, cùng khắp vô biên giới; vị ấy an trú, biến mãn với tâm câu hữu với xả, quảng đại? vô biên, không hận, không sân. Này thanh niên Bà-la-môn, khi xả tâm giải thoát được tu tập như vậy, thì hành động được làm có tánh cách hạn lượng như vậy, không có trú ở nơi dây, không có dừng lại ở nơi đây. Ví nhu, này thanh niên Bà-la-môn, một người lực sĩ thôi tù và làm cho bôn phương nghe được5 không gì khó khăn; cũng vậy, này thanh niên Bà-la-môn? khi xả tâm giải thoát được tu tập như vậy, thì hành động được làm có tánh cách hạn lượng như vậy9 không có trú ở nơi đây, không có dừng lại ở nơi đây. Này thanh niên Bà- la-môn, đây là con đường đưa đến cộng trú với Phạm thiên. 472. Khi nghe nói vậy5 thanh niên Bà-la-môn Subha Todeyyaputta bạch FTd A rri The Ton: Thật vi diệu thay, Tôn giả Gotama! Thật vi diêu thay, Tôn giả Gotama! Như người dựng đứng lại những gì bị quăng ngã xuống, phơi bày ra những gì bị che kín, chỉ đườnệ cho người bị lạc hướng, đem đèn sáng vào trong bóng tối để những ai có mat có thể thấy sắc. Cũng vậy5 Chánh pháp đã được Tôn giả Gotama dùng nhiêu phương tiện trình bày, giải thích. Thưa Tôn giả Gotama, nay con xin quy y Tôn giả Gotama, quy y Pháp và quy y chúng Tỷ-kheo. Mong Tôn giả Gotama nhận con làm cư si, từ nay cho đến mạng chung, con trọn đời quy ngưỡng. Thưa Tôn giả Gotama, nay chúng con xin đi, chúng con có nhiều công việc phải làm. -Này thanh niên Bà-la-môn, nay ông hãy làm những gì ông nghĩ là hợp thời! Rồi thanh niên Bà-la-môn Subha Todeyyaputta hoan hỷ, tín thọ lời Thế Ton dạy, từ chỗ ngồi đứng dậy, đảnh lễ Thế T6n, thân bên hữu hướng về Ngài rồi ra đi. Lúc bấy giờ? Bà-la-môn Janussoni với cỗ xe do toàn ngựa cái trắng kéo, đi ra khỏi Sãvatthi để nghỉ trưa. Bà-la-môn Janussoni thấy thanh niên Bà-la-môn Subha Todeyyaputta từ xa đi lại, sau khi thấy, liền nói với thanh niên Bà-la-môn Subha Todeyyaputta: -Tôn giả Subha Todeyyaputta đi từ đâu lại, quá sớm như vậy? Thưa Tôn giả, tôi vừa từ Sa-môn Gotama lại.

Này Tôn giả Subha Todeyyaputta, Tôn giả nghĩ thế nào? Tôn giả có nghĩ

Sa-môn Gotama là bậc có trí, có trí tuệ sáng suôt (pannaveyyattiyam) không? Thưa Tôn giả5 tôi là ai mà có thể biết được trí tuệ sáng suốt của Sa-môn

Gotama? Chỉ có vị nào như Ngài mới có thể biết được trí tuệ sáng suốt của Sa-môn Gotama.

-Tôn giả Subha Todeyyaputta thật đã tán thán Sa-môn Gotama với sự tán thán tối thượng. Nhưng tôi là ai mà tôi lại tán thán Sa-môn Gotama? Tán thán bởi những người được tán thán là Sa-môn Gotama, là bậc Tối thượng giữa các hàng thiên nhân.22 Thưa Tôn giả, các vị Bà-la-môn chủ trương năm pháp tác phước đắc thiện này, Sa-môn Gotama nói rằng năm pháp ấy là tư cụ cho tâm, nghĩa là để tâm tu tập, trở thành không hận5 không sân. Khi được nghe nói vậy5 Bà-la-môn Janussoni bước xuống cỗ xe do toàn ngựa cái trắng kéo, đắp áo vào một phía bên vai, chắp tay hướng đến Thế Tôn và thốt ra lời cảm hứng như sau: “Lợi ích thay cho Vua Pasenadi nước Kosala! Tốt đẹp5 lợi ích thay cho Vua Pasenadi nước Kosala được Như Lai, bậc A-la-hán Chánh Đẳng Giác trú ở trong nu&c!”

22 Xem M. I. 175, về chư thiên và loài người.

*Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.*